

Dosarul nr. 2ra-2395/18

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud: D. Bosîi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

Î N C H E I E R E

5 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Bulala împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la încasarea prejudiciului material, prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Andrei Bulala, și s-a menținut hotărârea din 27 iulie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a ț ă:

La 20 ianuarie 2017 Andrei Bulala a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la încasarea prejudiciului material, prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne și nu a fost atras la răspundere disciplinară.

Ultima funcție în care a activat a fost cea în calitate de plutonier în cadrul Secției Poliției Rutieră a Comisariatului de Poliție a raionului Cahul.

A menționat că, la 18 iunie 2011 i-a fost înscenată săvârșirea unei infracțiuni, iar la 16 august 2011, i-a fost adus la cunoștință ordinul nr. 343 ef din 09 august 2011 a Ministerului Afacerilor Interne, privind sancționarea lui disciplinară din care rezultă concedierea din organele afacerilor interne.

Deoarece nu a comis fapte antisociale și cu atât mai mult infracțiuni, ținând cont de principiul prezumției nevinovăției, s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune privind contestarea actului administrativ, restabilirea în funcție, încasarea

salariului pentru lipsa forțată de la muncă, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Astfel, a relatat că prin hotărârea din 22 martie 2012 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 19 iunie 2012 a Curții Supreme de Justiție, cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

La fel, a arătat că prin sentința din 24 decembrie 2012 a Judecătoriei Cahul, menținută ulterior prin decizia irevocabilă din 5 octombrie 2016 a Curții Supreme de Justiție, a fost achitat de învinuirea adusă.

Reclamantul a declarat că fiind ilegal bănuț și reținut în cauză, având calitatea de învinuit și inculpat în săvârșirea unei infracțiuni pentru o perioadă îndelungată, i-a fost cauzat un prejudiciu moral.

De asemenea, a considerat că a fost concediat ilegal din serviciu, neținându-se cont de prezumția nevinovăției, fapt pentru care nu a fost posibil să activeze, în acest fel nefiindu-i achitat salariu în sumă de 260 000 lei.

A mai indicat că în legătură cu aceste împrejurări, a fost nevoit să-și angajeze un avocat, pentru că să-i fie reprezentate interesele în toate instanțele de judecată, iar în acest sens a suportat cheltuieli legate și de deplasarea în instanțele judiciare, precum și în afara celor de la locul de domiciliu.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 2, 8, 10, 11, 15, 1398, 1399, 1405 Cod civil.

A solicitat încasarea din contul statului în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 271 000 lei, prejudiciului moral în sumă de 500 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 27 ianuarie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Prin încheierea din 27 ianuarie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 27 iulie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial. A fost încasat din contul statului prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Andrei Bulala prejudiciul moral în mărime de 40 000 lei și prejudiciul material în mărime de 11 000 lei.

La 1 august 2018, 3 august 2018 și 28 august 2018 Andrei Bulala, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, au declarat apel împotriva hotărârii din 27 iulie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Prin decizia din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Andrei Bulala, și s-a menținut hotărârea din 27 iulie 2017 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel și-a întemeiat soluția pe prevederile art. 3 alin. (1), art. 6 lit. a), b), art. 2, art. 11 din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, art. 1405 alin. (1), art. 1422 alin. (1), 1423 Cod civil.

În acest sens, examinând cerința lui Andrei Bulala cu privire la compensarea prejudiciului moral, instanța de apel a reținut că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că despăgubirea acordată trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, astfel că mărimea prejudiciului moral stabilit de prima instanță este una întemeiată și rezonabilă.

În partea ce ține de compensarea prejudiciului material, instanța de apel a apreciat ca fiind legală concluzia primei instanțe referitoare la încasarea sumei de 11000 lei, cu titlul de cheltuieli de asistență juridică suportate de către Andrei Bulala în cadrul proceselor penale intentate și examinate în privința acestuia, menționând că cuantumul cheltuielilor respective sunt justificate și probate prin bonurile de plată, fiind reale, rezonabile și necesare.

Cât privește prejudiciul material pretins în sumă de 260 000 lei, care constituie salariul neachitat pe perioada de 65 luni, instanța de apel a considerat că prima instanță întemeiat a respins acest capăt de cerere, deoarece relațiile de muncă dintre Andrei Bulala și Ministerul Afacerilor Interne nu au fost suspendate, dar au fost încetate și prin urmare, atât timp cât ordinul de concediere nu a fost anulat, iar Andrei Bulala nu a fost restabilit în funcția deținută anterior, nu există temei legal de a dispune repararea prejudiciului material, sub forma salariului provenit din relațiile de muncă.

În consecință, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural.

La 21 septembrie 2018, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le neîntemeiate și ilegale prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material.

A menționat că la angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența faptei ilicite, iar la materialele cauzei nu există niciun act judecătoresc prin care acțiunile organelor de urmărire penale ar fi fost declarate ilegale.

De asemenea, a evidențiat că, Andrei Bulala nu a fost atras ilegal la răspundere penală și nici nu a avut calitatea de condamnat, fiind doar bănuit, învinuit/inculpat în cadrul unui proces penal, iar organul de urmărire penală a întreprins doar niște acțiuni care nu încalcă drepturile persoanei.

A relatat că suma acordată cu titlu de prejudiciu moral este una exagerată și inexplicabilă, dat fiind că intimatul nu a demonstrat că informația privind învinuirea sa a avut o rezonanță în societate, având un impact negativ asupra lui.

Cât privește compensarea cheltuielilor de judecată cu titlu de asistență juridică, a menționat că acestea sunt neîntemeiate și exagerate în raport cu criteriile stabilite de practica Curții Europene.

Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 27 iunie 2018, dar date privind recepționarea deciziei instanței de apel de către recurent, la dosar lipsesc.

Astfel, recursul declarat la 21 septembrie 2018, este în termen.

Prin referința din 8 noiembrie 2018, Procuratura Generală a Republicii Moldova a susținut recursul declarat, solicitând admiterea acestuia.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul

normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva